

Lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 esitettyihin kysymyksiin

Kunnanhallitus 28.10.2024
79/00.03.00/2024

Päätösehdotus Kunnanhallitus antaa valtuustolle selostusoassa selostetun lausunnon tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 esitettyihin huomioihin ja kysymyksiin.

Päätös

Selostus Kuntalain 121.5 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kunnanvaltuusto on merkinnyt tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023 kokouksessaan 10.6.2024 § 17.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta on arvioinut kunnan talousarviossa 2023 esitettyjen tavoitteiden toteutumisen. Tarkastuslautakunnan yhteenvedossa se piti myönteisenä, että kaikki valtuustoryhmät sitoutuivat talouden sopeutusohjelmaan. Kehittämiskohteena korostettiin tulojen kasvattamista ja omaisuuden myynneissä onnistumista ja riskinä tasapainotustyön riittävyttä.

Tarkastuslautakunta on tehnyt arviointikertomuksessa useita huomioita ja nostoja kunnan ja kuntakonsernin toiminnasta. Omistaja- ja konserniohjauksen osalta kunnanhallitus toteaa, että kunnan omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen päivitys on valmistelussa ja se on tavoitteena saattaa valtuuston käsiteltäväksi 9.12.2024. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vahvistamiseksi kunnanhaallitus on 17.6.2024 § 127 hyväksynyt uudet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet. Lisäksi tarkastuslautakunnankin esille nostama Laukaan Vesihuolto Oy:n taloudellinen tilanne huomioidaan yhtiölle asetettavissa tavoitteissa vuoden 2025 talousarvioesityksessä.

Tarkastuslautakunnan esityksestä valtuusto kysyi kunnanhallitukselta: **Onko hallituksella suunnitelmaa sen varalle ja mihin toimiin se aikoo ryhtyä, jos taloussuunnitelmassa vuosille 2024 ja 2025 merkityt 2 milj.€ ja 3 milj. € satunnaisia tuottoja ei toteudu?**

Talousarviot ja taloussuunnitelmat ovat aina arvioita ja suunnitelmia ja niissä asetettuihin tavoitteisiin voi tulla muutoksia. Näin näyttää tapahtuvan myös näiden tarkastuslautakunnan kysymyksessä esille nostamien satunnaisten tuottojen osalta. Kyseisiä tuottoja on taloussuunnitelmassa tavoiteltu saatavaksi sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöjen eli ns. sotekiinteistöjen myynnistä. Yleisestä taloustilanteesta, kiinteistömarkkinatilanteesta sekä hyvinvointialueen palveluverkkosuunnittelusta ja vuokrasopimustilanteesta johtuen kiinteistöjen myyntiä ei ole ollut tarkoituksenmukaista edistää vuoden 2024 aikana eikä myynnin etenemistä vuonna 2025 voi pitää todennäköisenä. Asia huomioidaan vuosien 2025-2027 taloussuunnitelmassa.

Kunnanhallituksella ei toistaiseksi ole erillistä suunnitelmaa toimenpiteistä joihin ryhdytään, mikäli arvio kiinteistöjen myynnistä saavutettavista tuotoista näyttää

jäävän toteutumatta. Kuntataloudessa on jälleen monia epävarmuustekijöitä, jotka voivat vaikuttaa Laukaan kunnan taloudelliseen asemaan tulevaisuudessa. Keskeisin yksittäinen tekijä on peruspalveluiden valtionosuusuudistus, jonka toteutuksen valtiovarainministeriö on tiedottanut siirtyvän vuoteen 2027 alkuperäisen tavoitteen 2026 sijasta. Kunnanhallitus keskittyy jo päätettyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikuttavaan toimeenpanoon ja seuraa Laukaan taloudellisen tilanteen ja näkymien kehittymistä. Kunnanhallitus huolehtii taloussuunnitelmaesityksessään siitä, että taloussuunnitelma on tasapainoinen. Sotekiinteistöjen myyntiin liittyvä epävarmuus on aiheellista huomioida taloussuunnittelussa ja riskienhallinnassa ja talousnäkymien selkeytyessä tasapainottamissuunnitelmaa ja sen eri osia on arvioitava ja ohjelmaa tarpeen mukaan päivitettävä.

Keski-Suomen tarkastuslautakuntien yhteinen arviointi – lasten ja nuorten liikkumisen edistäminen

Keski-Suomen tarkastuslautakunnat ovat laatineet yhteistyössä esityksen Keski-Suomen kuntien valtuustoille, jossa on arvioitu lasten ja nuorten liikkumisen edistämistä. Tarkastuslautakuntien yhteiseen arviointityöhön perustuen arviointikertomuksessa pyydettiin lausuntoa, **miten yhdyspintayhteistyötä liikkumisen edistämiseksi on toteutettu/viety eteenpäin.**

Laukaan kunta on sitoutunut edistämään lasten ja nuorten liikuntaa monipuolisilla ja pitkäjänteisillä toimenpiteillä, jotka tukevat hyvinvointia, terveyttä ja yhteisöllisyyttä. Tavoitteena on tarjota monipuolisia liikuntamahdollisuuksia ja luoda edellytyksiä terveille ja aktiiviselle elämäntavalle.

Talouden tasapainottamistoimista huolimatta lasten ja nuorten liikunnan kokonaisuus on pyritty pitämään monipuolisena. Vaikuttavuuden arviointia ja toimenpiteiden kohdentamista tarpeiden mukaan kehitetään jatkuvasti. Monipuolisilla toimenpiteillä kunta haluaa varmistaa, että kaikilla lapsilla ja nuorilla – myös erityisryhmiin kuuluvilla – on mahdollisuus liikkua, harrastaa, hoitaa terveyttä ja nauttia liikunnasta turvallisessa ympäristössä. Liikunta on tärkeä osa lasten ja nuorten hyvinvointia, ja kunta on sitoutunut jatkamaan työtä sen edistämiseksi.

Liikuntapaikkojen kehittäminen: Kunta on panostanut ulkoliikuntapaikkojen, kuten leikkipuistojen, kenttien, salien ja ulkoilualueiden kunnostamiseen ja lisäämiseen. Pääpainopisteenä on ollut kaikille kuntalaisille avoimen, monipuolisen matalan kynnyksen liikuntapuiston kehittäminen Leppävedelle. Lisäksi olemme edelleen kehittäneet koulujen lähiympäristön liikkumisen mahdollisuuksia ja olosuhteita.

Liikuntakerhot ja harrastustoiminta: Laukaan kunnassa toteutetaan erittäin aktiivisesti Harrastamisen Suomen mallia, jonka tavoitteena on tarjota monipuolisia kerhoja, jotka vastaavat lasten ja nuorten omiin toiveisiin. Näissä kerhoissa voi kokeilla eri liikuntamuotoja, taiteita ja kulttuuria, ja hankkeessa on koordinaattorin johdolla kehitetty jatkuvasti uusia avauksia, jotta kaikki lapset ja nuoret löytäisivät mielekkään harrastuksen. Lisäksi kouluilla toteutetaan erilaisilla malleilla koulupäivän jälkeisiä liikuntakerhoja. Laukaan kunnan varhaiskasvatuksessa on nimetty liikuntavastaavat ja liikuntakasvatussuunnitelmaa toteutetaan kaikissa varhaiskasvatyksiköissä. Kolmannen sektorin tarjoamia lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia on esitelty erilaisissa kunnan ja järjestöjen yhteistyötaapahtumissa eri puolilla kuntaa.

Erilaisia lähiliikuntatapahtumia on järjestetty varhaiskasvatukseen, nuorisopalveluiden ja liikuntapalveluiden yhteistyönä.

Liikuntaseurojen avustaminen: Kunta tukee merkittävästi paikallisia liikuntaseuroja, jotka järjestävät suuren osan lasten ja nuorten harrastus- ja kilpailutoiminnasta. Myöntämällä perus- ja kohdeavustuksia mahdollistamme seurojen monipuolisen toiminnan. Seurojen tukeminen on keskeistä, sillä ne toimivat tärkeinä liikunnan ja sosiaalisen kanssakäymisen paikkoina lapsille ja nuorille.

Suomi liikkeelle -ohjelma: Laukaassa on Hyvinvointia ja liikettä-hanke, jonka päätavoitteena on edistää yläkouluikäisten liikunta-aktiivisuutta erilaisin toimenpitein. Poikkihallinnollinen työryhmä koordinoi ohjelman toteutusta ja varmistaa, että kaikki toimijat, kuten koulut, nuorisopalvelut, hyvinvointialue ja järjestöt ovat aktiivisesti mukana.

Erityisryhmien liikunta: Liikuntalain velvoitteiden mukaisesti kunta kiinnittää erityistä huomiota erityislasten ja -nuorten liikuntamahdollisuuksiin. Olemme kehittäneet erityisryhmille räätälöityjä liikuntapalveluja, jotka huomioivat erilaiset toimintakyvyn haasteet. Liikuntakerhot ja harrastusryhmät on suunniteltu yhteistyössä perheiden ja asiantuntijoiden kanssa, jotta ne tukevat yksilöllisiä tarpeita ja tarjoavat turvallisen, kannustavan ympäristön liikkumiselle. Lisäksi kunta tarjoaa tukea perheille, jotta erityislapsen liikuntaharrastus on mahdollisimman saavutettava ja joustava.

Yhteistyö ja kumppanuudet: Kunta tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa sekä muiden kumppaneiden ja verkostojen kanssa. Kunnassa toimii poikkihallinnollinen liikunnan edistämisen työryhmä, jossa on edustajat kunnasta, hyvinvointialueelta sekä kolmannesta sektorista. Lasten ja nuorten liikunnan edistämisen kohderyhmä on lähitulevaisuuden painopistealueena työryhmän toiminnassa.

Viestintä: Kunta tekee tiivistä yhteistyötä vanhempien, koulujen ja järjestöjen kanssa tiedottaakseen liikuntamahdollisuuksista ja edistääkseen liikunnallista elämäntapaa osana hyvinvointia. Olemme kehittäneet viestintäkanavia, joiden avulla eri kohderyhmät löytäisivät helposti tietoa liikuntatapahtumista ja -palveluista.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Linda Leinonen

Valmistelija

talous- ja henkilöstöjohtaja Eero Raittila, puh. 040 663 7306, vapaa-aikajohtaja Salla Turpeinen, puh. 050 473 0121 ja kehittämiskoordinaattori Satu Rautiainen 040 764 1896